

บทที่ 7

ปัญหา, บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ปัญหาอาชญากรรมเป็น สัตว์ร้ายแรงสำหรับสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมแบบเมือง ซึ่งกำลังเติบโตอย่างรวดเร็วดังเช่น กรุงเทพมหานคร แม้ว่าอาชญากรรมนั้นถือเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของสังคม ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่าไม่สามารถกำจัดให้หมดไปได้ก็ตาม แต่การหาแนวทางปฏิบัติเพื่อลดจำนวน ประเภท และความร้ายแรงของอาชญากรรมเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรได้รับการสนใจและแก้ไขอย่างรีบด่วนทั้งนี้เพราะการที่ประชาชนสามารถประกอบอาชีพและดำรงตนอยู่ในสังคมด้วยความสงบสุขปราศจากภัยอันตรายทั้งทางร่างกายและจิตใจ ย่อมทำให้การพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมทั้งทาง เศรษฐกิจสังคมและการเมือง เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในปัจจุบัน รูปแบบของอาชญากรรมได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นการพยายามนำ ความรู้ 2 ด้านมาผสมผสานกันโดยนำเอาการศึกษาในด้านผังเมืองมาใช้ร่วมกับการศึกษาในด้านอาชญาวิทยาบางส่วน ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาค่อนข้างใหม่สำหรับงานด้านวิชาการในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับพื้นที่นั้นเป็นแนวความคิดที่แตกต่างออกไปจากศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจการศึกษาความสัมพันธ์ในที่นี้เพื่อเป็นการทราบถึงธรรมชาติของอาชญากรรมโดยทั่ว ๆ ไปที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ที่มีสภาพทางกายภาพหรือการใช้ที่ดินที่แตกต่างกันออกไป เช่นเป็นย่านพักอาศัย พาณิชยกรรม จุดลำหกรรม หรือที่ว่างนอกจากศึกษาทางด้านพื้นที่แล้ว ยังได้ศึกษาถึงด้านประชากรในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความหนาแน่นของประชากรกับการเกิดคดี ตลอดจนการหาความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับพื้นที่ในเขตเมืองและเขตชานเมืองจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่ามีปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ ซึ่งอาจทำให้ขาดความสมบูรณ์ไป ปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ มีดังนี้

1. ปัญหาและข้อบกพร่อง

ในการศึกษาเรื่องนี้เห็นได้ว่ายังขาดความสมบูรณ์ไปบ้างทั้งนี้เนื่องจากข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ ประกอบกันทั้งทางด้านผู้วิจัยเองและทางด้านข้อมูลที่ใช้ประกอบกันซึ่งสามารถสรุปได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้คือ

1.1 ในเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการใช้ที่ดินของล้น.ในเขต บก.น.รณ. โดยใช้วิธี Grid System เพื่อปรับข้อมูลด้านตารางวัดให้ตรงกับข้อมูลของกรุงเทพมหานคร ดังเช่นในเรื่องพื้นที่โดยที่ทางกรุงเทพมหานครเป็นหลัก และเมื่อปรับข้อมูลแล้วอาจทำให้มีการคลาดเคลื่อนไปจากพื้นที่เดิมของสถิติจากฝ่ายตารางวัดแต่โดยส่วนรวมแล้วในฐานะที่ บช.น. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตกรุงเทพมหานครโดยตรงพื้นที่ที่รับผิดชอบจึงต้องมีค่าเท่ากัน

1.2 คดีที่นำมาเป็นข้อมูลนั้นเป็นเพียงคดีที่มีผู้มาร้องทุกข์ที่ล้น. เท่านั้น ซึ่งอันที่จริงแล้วอาจมีคดีเกิดขึ้นมากกว่าที่มาแจ้ง หรือมาแจ้งแล้วเกิดไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกันโดยเฉพาอย่างใด คดีเกี่ยวกับอุบัติเหตุจราจรซึ่งเชื่อได้ว่าต้องมีมากกว่าสถิติที่เป็นตัวเลขแน่นอน

1.3 การกำหนดให้คดี ประชากรและประเภทการใช้ที่ดินกระจายอยู่บนพื้นที่อย่างสม่ำเสมออันอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่ายยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะในพื้นที่ของบาง ล้น. การเกิดอาชญากรรมและประชากรอาจอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของพื้นที่เท่านั้นและไม่ได้กระจายออกไปทั่วพื้นที่แต่อย่างใดไม่ แต่ในที่นี้ไม่สามารถสำรวจข้อเท็จจริงในระดับ ล้น. อย่างละเอียดได้

1.4 การศึกษานี้เป็นการศึกษาเบื้องต้นถึงความสัมพันธ์ของประเภทอาชญากรรมกับการใช้ที่ดินในรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่ของเมืองขนาดใหญ่ในลักษณะของเมืองโตเดี่ยว หรือเอกราชหรือเมืองที่เติบโตอย่างยถากรรม ดังเช่นกรุงเทพมหานครเท่านั้น ข้อสรุปบางประการจากการศึกษาจึงไม่สามารถนำไปใช้ได้อย่างล้ากสำหรับพื้นที่ในเขตเมืองของประเทศแต่อาจเป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นในการศึกษาเพื่อวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่รับผิดชอบของ บช.น. โดยตรง

1.5 ในเรื่องการจัดกลุ่มเล่น. ต่าง ๆ เข้าด้วยกันว่ามีการใช้ที่ดินหลักเป็นประเภทอะไร นั้นเป็นการพิจารณาจากสัดส่วนของการใช้ที่ดินที่ได้จากข้อมูลด้านเอกสารเท่านั้นและมีเพียงปี พ.ศ. 2522 เพียงปีเดียวซึ่งอาจทำให้ขาดการเปรียบเทียบ หรือมีการสำรวจบ้างแต่เป็นเพียงการสำรวจเบื้องต้น (Inventory) มากกว่า นอกจากจะมีข้อกำหนดและบังคับตามพระราชบัญญัติผังเมือง อย่างแท้จริง จึงจะสามารถกล่าวได้ว่าการใช้ที่ดินหลักในแต่ละ เล่น. นั้นเป็นประเภทใด

1.6 การศึกษาในที่นี้ไม่เป็นการศึกษาถึงสาเหตุของการเกิดอาชญากรรม แต่เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับประชากรและการใช้ที่ดินเท่านั้น แม้ว่ามีทฤษฎีทางอาชญาวิทยาที่เชื่อว่าสภาพทางกายภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญหนึ่งในการที่จะก่อให้เกิดการประกอบอาชญากรรมก็ตาม

1.7 สืบติดจาก บข.น. นั้นขึ้นอยู่กับ การปราบปรามของฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยเช่นกัน ในกรณีที่มีการระดมกำลังปราบปราม คดีบางประเภทจึงมียอดรวมสูงหรือลดลง ข้อมูลที่ได้จึงขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่น ๆ อีกหลายประการ

1.8 ปัญหาประการสุดท้ายและมีความสำคัญคือการให้ค่าน้ำหนักของคดีแต่ละประเภท นั้นไม่สามารถกระทำได้ในที่นี้เพราะเป็นเรื่องของนักนิติศาสตร์โดยตรงและเป็นเรื่องใหญ่อีกเรื่องหนึ่ง ดังนั้นในการหาคดีหลักใน เล่น. แต่ละกลุ่มจึงใช้ความหนาแน่นของคดีมาคิดเป็นค่าร้อยละสมบูรณ์ และใช้วิธีข้อมูลมาตรฐานประกอบกันในการเปรียบเทียบโดยที่ไม่สามารถแยกได้ว่าคดีที่มีความสำคัญกว่าอีกคดีแต่อย่างใดดังเช่น คดีฆ่าคนตาย ทำร้ายร่างกาย และเพลิงไหม้อาจให้ความเสียหายรุนแรงมากกว่าคดีการพนัน จราจรแต่ไม่อาจเปรียบเทียบถึงความหนักเบาว่าเป็นที่เท่าของกันและกันได้

ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นผู้วิจัยได้ยอมรับข้อผิดพลาดนอกจากนี้ก็มีปัญหาในเรื่องเวลา - งบประมาณ และบุคคลากร ซึ่งเป็นตัวช่วยในการศึกษาในที่นี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นแต่อย่างไรก็ตามจากการศึกษามาแล้วทั้งหมดพอสรุปเป็นแนวทางสำหรับผู้ศึกษาต่อไปได้ดังนี้

2. บทสรุป

ในเขต บก.น.รณ. ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ทางด้านฝั่งธนบุรีทั้งหมดและรวมกับแม่น้ำเจ้าพระยาในลุ่มที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครนั้นจะเห็นได้ว่า ในพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง อัตราการเกิดอาชญากรรมก็สูงด้วย และเป็นเช่นเดียวกับการเกิดอาชญากรรมในเขตอื่นในนั้นสูงกว่าในเขตรอบนอก ลักษณะเช่นนี้สามารถกล่าวได้ว่าในพื้นที่ที่อยู่ในเขตอื่นในของฝั่งธนบุรี ซึ่งแยกเป็น ล่น. บางยี่เรือ ตลาตพลู บุปผาราม ล้าเหร่ บุคคโล ส้มเตีจเจ้าพระยา บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และท่าพระ นั้นเป็นพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมสูง ทั้งนี้เพราะในพื้นที่ดังกล่าวประกอบด้วยประชากรที่อาศัยอยู่กันอย่างหนาแน่นและในขณะเดียวกันจำนวนอาคาร บ้านพักอาศัยมีจำนวนมากตามไปด้วย รูปแบบที่หลากหลายของย่านพาณิชย์กรรมที่ใช้เพื่อเป็นที่พักอาศัยและทำการค้าอยู่ร่วมกันปรากฏขึ้นอย่างมากมาย ตลอดจนมีการเดินทางติดต่อของประชากรในจุดประสงค์ต่าง ๆ บางพื้นที่เหล่านี้ ลักษณะเช่นนี้ทำให้รูปแบบของการใช้ชีวิตเป็นไปอย่างรีบเร่ง แข่งกับเวลาในลักษณะของตัวใครตัวมันมากยิ่งขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านมีน้อย สภาพเช่นนี้เป็นตัวที่เอื้ออำนวยต่อการละเมิดสิทธิระหว่างประชากรในแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มได้ง่ายยิ่งขึ้นไม่ว่าในทางชีวิตร่างกายหรือในทางทรัพย์สินก็ตาม และจากลักษณะทางด้านกายภาพและประชากรในพื้นที่ดังกล่าวดังนี้เป็นต้น ย่อมเป็นสถานที่หลบซ่อนของคนร้ายได้ดีเพราะแต่ละคนไม่สนใจว่ามีใครมาใครไป

สำหรับในส่วนที่ถัดออกมาได้ ล่น. ที่มีพื้นที่เป็นตัวเชื่อมระหว่าง ล่น. ชั้นในกับ ล่น. ชั้นนอกลุ่มนั้นเป็นพื้นที่ที่กำส้งมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและประชากรอย่างรวดเร็ว ดังเช่นใน ล่น. บางยี่ชั้น ภาชีเจริญ วัดรวก บางพลัด บางเล่ารง บางขุนเทียน หลักล่อง และราษฏร์บูรณะ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตรับผิดชอบของ ล่น. บางยี่ชั้น ซึ่งมีผลเนื่องจากการสร้างสะพาน ส้มเตีจพระปิ่นเกล้า การก่อสร้างทางหลวงสายกรุงเทพ ฯ-พุทธทศพล-นครปฐม การก่อสร้างอาคารชุดขนาดใหญ่ ตลอดจนปัญหาที่เกิดจากลุ่มถนนแข็งเรงกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้แล้ดถึงลักษณะของความเป็นเมืองของกรุงเทพฯ ฯ ที่กำส้งขยายออกไปสู่รอบนอก ในขณะที่สภาพของอาชญากรรมในพื้นที่เหล่านี้ต่างมีค่าเพิ่มตามไปด้วย

ส่วนในกรณี ส่น. ในเขตรอบนอกสุดนั้นซึ่งประกอบด้วย ส่น. ตลิ่งชัน หนองแขม ท่าข้าม
ทุ่งครุ บางมด และคำลำแดง พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงในด้านกายภาพและประชากรอย่างช้า ๆ
คดีที่เกิดขึ้นจึงมีไม่มากนักไม่ว่าเป็นคดีจริงหรือความหนาแน่นคดี

ในกรณีของ ส่น. ที่มีเขตรับผิดชอบพื้นที่แม่น้ำเจ้าพระยาพบว่าคดีจะมีค่าน้อยลงไปอีก
ไม่ว่าใน ส่น. บางโพ บวรมงคล ปากคลองสาน และบางคอแหลม ก็ตาม

จากการศึกษาลำดับรูปได้ว่า ส่น. ที่เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาบริเวณเพื่อจัดการป้องกัน
อาชญากรรมในเขต บก.น. ธน. คือ กลุ่ม ส่น. ที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านกายภาพและ
ประชากรอย่างรวดเร็ว เพราะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการก่อให้เกิด
เกิดอาชญากรรมเพิ่มขึ้น นั่นเอง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อรวมกับ ส่น. ที่อยู่เขตชั้นในสุด
ระดับของปัญหาที่เพิ่ม ความรุนแรงขึ้น และเมื่อแยกพิจารณาในพื้นที่ที่มีสภาพทางกายภาพต่างกัน
ไป ประเภทของอาชญากรรมก็แตกต่างกันไปอีกด้วย

ดังนั้นจากค่าของความสัมพันธ์ระหว่างคดีกับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ ซึ่งแสดงออกมา
ในรูปของค่าทำให้เราทราบว่าคดีส่วนใหญ่หรืออัตราการเกิดอาชญากรรมมีความสัมพันธ์อย่างสูง
กับย่านพาณิชยกรรมนั้นย่อมหมายถึงว่าหากพื้นที่ส่วนใดกำลังมีการขยายตัวหรือเติบโตขึ้นเพื่อเป็น
ย่านพาณิชยกรรมแล้วจำนวนของคดีอาชญากรรมเกือบทุกประเภทก็มีค่าสูงตามขึ้นไปด้วยซึ่งหมายถึง
มีค่าสูงนั่นเองอย่างไรก็ดีเมื่อทราบถึงลักษณะของความสัมพัทธ์ดังกล่าว การวางแผนป้องกันอาชญา
กรรมก็อาจกระทำได้ง่ายยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะเมื่อพิจารณาว่าพื้นที่ย่านใดเป็นหรือกำลังจะเติบโตเป็น
ย่านพาณิชยกรรมแล้วการกำหนด หรือวางแผนป้องกันอาชญากรรมก็ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ
มากกว่าในพื้นที่ที่มีสภาพทางด้านกายภาพเป็นแบบอื่น ๆ ของเมืองดังนี้ เป็นต้น

จึงอาจกล่าวได้ว่าในการศึกษาคดีครั้งนี้สามารถทำให้ทราบถึง จำนวน ประเภทและความ
ร้ายแรงของอาชญากรรม ที่เกิดขึ้นในเขต บก.น.ธน. โดยทั่ว ๆ ไปตลอดจนได้ทราบถึงสภาพ
การใช้ที่ดินโดยส่วนรวมในฝั่งธนบุรี และนอกจากนั้นยังทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรม
ประเภทต่าง ๆ กับการใช้ที่ดินในรูปแบบที่ต่างกันออกไป และในการศึกษาคดีนี้อาจสรุปเป็นหลัก
เกณฑ์โดยทั่วไปจากกลุ่มมุดฐานซึ่งอาจกล่าวได้ว่า

2.1 อัตราของอาชญากรรมเพิ่มขึ้นตามความหนาแน่นของประชากรที่สูง ขึ้นนั้นเป็นความจริง โดยพิจารณาจากการหาความสัมพันธ์ของความหนาแน่นคดีกับความหนาแน่นประชากร พบว่าในพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อย อัตราของอาชญากรรมในรูปของความหนาแน่นคดีต่อพื้นที่ก็น้อยตามไปด้วย และในทางกลับกันหากพื้นที่ใดมีความหนาแน่นของประชากรสูงอัตราอาชญากรรมก็อยู่ในลำดับสูงตามไปด้วย

2.2 อาชญากรรมในเขตเมืองสูงกว่าแถบชานเมือง ซึ่งจากการศึกษาพบว่าสัมมุติฐานข้อนี้เป็นจริง เช่นกันโดยเฉพะอย่างยิ่งในการคิดเป็นความหนาแน่นคดีต่อพื้นที่ พบว่าพื้นที่ของ ส่น. ในเขตเมืองหรือเขตชั้นในของกรุงเทพมหานครจะมีอัตราการเกิดอาชญากรรมมากกว่าแถบชานเมืองหลายเท่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในเขตชั้นในของเมืองนั้นจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตเมือง

2.3 อาชญากรรมแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพแต่ละประเภทไปจากการหาความสัมพันธ์โดยใช้ Correlation Analysis ในการหาค่า r ซึ่งพบว่าพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับอาชญากรรมเกือบทุกประเภทสูงสุดได้แก่ ย่านพาณิชยกรรม โดยมีคดีเกี่ยวกับอุบัติเหตุการจราจรเท่านั้นที่จะอยู่ในพื้นที่ที่เป็นย่านพักอาศัยหรือมีค่า r สูงระหว่างคดีจราจรกับย่านพักอาศัยนั่นเอง ในการหาค่า r ดังกล่าวแม้ว่าค่าสูงสุดได้อยู่ในพื้นที่ที่เป็นย่านพาณิชยกรรมก็ตามแต่ค่าที่อยู่ในลำดับรองลงมาก็ยังปรากฏอยู่ในย่านพักอาศัย ส่วนพื้นที่ที่เป็นสถานที่ราชการและสถานศึกษากับค่าสถานนั้นก็มีความสัมพันธ์ระหว่างคดีและการใช้ที่ดินต่ำกว่าย่านพาณิชยกรรมและพักอาศัยลงไปอีก นอกจากนี้ในพื้นที่ที่เป็นท่าอากาศยานก็มีความสัมพันธ์กับคดีทุกประเภทในรูปของการผกผัน วันแต่ใน เรื่องฆ่าคนตายเท่านั้นที่มีค่าความสัมพันธ์ไปในทางตรง ดังนั้นการที่จะกล่าวว่าค่ากล่าวหรือสัมมุติฐานข้างต้นเป็นจริง เสมอไปหรือไม่นั้น จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าอาชญากรรมแต่ละประเภทมีความสัมพันธ์สูงสุดกับย่านพาณิชยกรรม วันแต่ความผิดเกี่ยวกับอุบัติเหตุการจราจรเท่านั้นที่มีค่าความสัมพันธ์สูงกับย่านพักอาศัย ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าอาชญากรรมแต่ละประเภทไม่ได้สัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพแต่ละอย่างไป แต่กลับมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับย่านพาณิชยกรรมแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้นสัมมุติฐานข้อนี้ไม่เปิดความจริงแต่อย่างใด

แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าคำกล่าวข้างต้นนั้นไม่เป็นที่จริงโดยส่วนรวมแต่เมื่อพิจารณาในส่วนรายละเอียดแล้วพบว่าอาชญากรรมทุกประเภทต่างมีโอกาสในการเกิดขึ้นในสภาพการใช้ที่ดินทุกประเภทอยู่แล้ว เพียงแต่โอกาสที่เกิดคดีนั้นมียากน้อยกว่ากันเพียงใดเท่านั้นเองซึ่งไม่ว่าเป็นย่านที่พักอาศัยสถานที่ราชการ สถานศึกษาและค้าส่งสถานที่ หรือพื้นที่ที่เป็นที่ว่างต่างก็มีโอกาสเกิดคดีขึ้นทั้งสิ้น ดังนั้นจากที่กล่าวสมมุติฐานข้อ 3 ไม่เป็นที่จริงนั้นเมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดแล้วพบว่ายังไม่สามารถสรุปได้ว่า เป็นความจริงเด็ดขาดเพียงใด แต่เชื่อแน่ว่าโอกาสที่คดีประเภทต่าง ๆ เกิดขึ้นในพื้นที่ที่เป็นย่านพาณิชย์กรรมมากกว่าย่านการใช้ที่ดินแบบอื่น ๆ นั้นเอง

2.4 พื้นที่สภาพทางกายภาพต่างกันประเภทของอาชญากรรมจะแตกต่างกันไปด้วย คำกล่าวเช่นนี้ยืนยันได้อย่างไม่ชัดเจนทั้งนี้เพราะ จากการหาคดีที่เด่นของกลุ่ม ส่น. ที่มีการใช้ที่ดินต่างกันในแต่ละกลุ่มออกไปพบว่า ต่างก็มีอาชญากรรมบางประเภทซ้ำกันบางประเภทก็ไม่ซ้ำกัน เช่น คดีบางประเภทเป็นคดีเด่นใน ส่น. กลุ่มที่ 1 ซึ่งเป็นย่านพักอาศัย และในขณะที่พวกนี้คดีนั้นก็กลายเป็นคดีเด่นในกลุ่ม ส่น. อื่นอีกด้วย ทั้งนี้เพราะการเกิดคดีแต่ละครั้งจำเป็นต้องมีตัวแปรอย่างอื่นประกอบด้วยนั่นเอง จากที่กล่าวมาแล้วในตอนต้น เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วจึงเห็นได้ว่าพื้นที่ที่มีสภาพทางกายภาพที่ต่างกันซึ่งหมายถึงมีการใช้ที่ดินในรูปแบบที่ต่างกัน เช่นเป็นย่านพักอาศัย ย่านพาณิชย์กรรมรวมกับย่านพักอาศัยและที่ว่าง หรือเป็นย่านพักอาศัยรวมกับสถานที่ราชการหรือเป็นย่านพาณิชย์กรรมรวมกับที่ว่าง หรือเป็นที่ว่างแต่เพียงอย่างเดียว ต่างก็มีประเภทของอาชญากรรมแตกต่างกันอยู่บ้างโดยเฉพาะอย่างยิ่งในย่านพาณิชย์กรรมกับพื้นที่ที่เป็นที่ว่างนั้นก็พอจะมองเป็นความแตกต่างกันได้บ้างซึ่งกล่าวมาแล้วในบทที่ 6

แต่อย่างไรก็ตามเราก็ไม่สามารถปฏิเสธหรือยอมรับคำกล่าวข้างต้นได้อย่างเด็ดขาดว่าเป็นจริงหรือไม่จริง แต่อาจกล่าวได้ว่าแม้ว่าสภาพทางกายภาพต่างกันซึ่งหมายถึง ส่น. แต่ละ ส่น. หรือแต่ละกลุ่มมีการใช้ที่ดินต่างกันและมีคดีเกิดขึ้นโดยทั่วไปทั้ง 14 ประเภทเหมือนกันคือ ส่น. ต่าง ๆ จะมีการใช้ที่ดินแบบใดก็ตามก็จะมีคดีเกือบทุกประเภทใน 14 ประเภทเกิดขึ้นได้เสมอ เพียงแต่คดีที่เกิดขึ้นนั้นมีความเด่นของคดีหลักมียากน้อยกว่ากันเท่านั้นเอง

ดังนั้นจากโอกาสที่มีคดีเกิดมาน้อยกว่ากันนี้เอง สามารถนำมาเป็นตัวชี้ให้เห็นว่าถ้า ส่น. โดยมีสภาพทางกายภาพเป็นแบบนี้ คดีส่วนใหญ่เมื่อเทียบกับคดีทั้งหมดใน ส่น. หรือกลุ่ม ส่น. นั้นแล้ว เกิดขึ้นในพื้นที่แบบนี้แต่ถ้าเป็น ส่น. ที่มีสภาพทางกายภาพแบบอื่น ๆ ไป คดีอื่น ๆ ก็มีโอกาสเกิดขึ้น รวมทั้งคดีที่เกิดในกลุ่มแรกก็อาจมีโอกาสเกิดขึ้นได้เช่นกันดังนั้นศาลกล่าวข้างต้นจึงยอมรับได้ในบาง ส่วนเท่านั้นเอง ซึ่งผลที่ได้ทั้งหมดนี้สามารถนำมาสรุปแล้วเสนอเป็นข้อเสนอนั้นเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานครได้ดังนี้

3. ข้อเสนอแนะ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการศึกษาคครั้งนี้เป็นเพียงแนวทางเบื้องต้นสำหรับการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการศึกษาด้านนิเวศน์วิทยา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางด้านกายภาพของเมืองในเรื่องการใช้ที่ดิน จำนวนและความหนาแน่นของประชากรกับอาชญากรรมเท่านั้นแต่อันที่จริงแล้วยังมีตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดอาชญากรรมดังเช่น สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอาชญากรรมอีกด้วย จากการศึกษาในครั้งนี้กล่าวได้ว่าธรรมชาติโดยทั่ว ๆ ไปของอาชญากรรมหรือการเกิดคดีใน บก.น.รน. นั้นมีความแตกต่างกันทั้งในด้านจำนวน ประเภทและความร้ายแรงในแต่ละพื้นที่หรือกล่าวแบบง่าย ๆ ว่า ส่น. หรือกลุ่ม ส่น. แต่ละแห่งต่างก็มีจำนวนและประเภทของคดีต่างกันซึ่งย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละ ส่น. มีความแตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นจากการศึกษาคครั้งนี้จะขอเสนอนั้นแนวทางในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานครได้ดังนี้

3.1 ในทางด้านตำรวจ

3.1.1 ใน ส่น. ที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง อัตราการเกิดอาชญากรรมจะสูงตามไปด้วย ดังนั้นในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตพื้นที่ดังกล่าวจึงต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษมากกว่าในพื้นที่ที่มีความหนาแน่นของประชากรที่ต่ำกว่า ทั้งในด้านการสกัดกั้น เครื่องมือ-เครื่องใช้วิธีการและงบประมาณ ให้มีความแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ดังกล่าว

3.1.2 การวางแผนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในเขตชั้นนอกและเขตชั้นใน ต้องมีความแตกต่างกันออกไปทั้งนี้เนื่องจากเกิดการเกิดคดีจำนวนมากต่อพื้นที่ต่างกันไป โดยเฉพาะในเขตชั้นในซึ่งมีอัตราของคดีสูงมากน่าจะได้รับการแก้ไขอย่างรวดเร็ว

3.1.3 พื้นที่ที่เด่นที่สุดในการเกิดอาชญากรรมซึ่งพบว่าได้แก่ ย่านการค้านั้น ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษในการวางแผนป้องกันอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพื้นที่ใดมีแนวโน้มที่ มีการเปลี่ยนรูปแบบการใช้ที่ดินจากแบบอื่น ๆ มาเป็นย่านพาณิชย์กรรมแล้วก็เห็นแนวโน้มได้ว่าอาชญากรรมต้องเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพเดิมแน่นอน และแม้ว่าหากกำหนดให้พื้นที่ส่วนใดมีการใช้ที่ดินเป็นประเภทอื่น ๆ อาชญากรรมก็ยังคงมีอยู่ก็ตาม แต่ถ้าหากกำหนดให้เป็นย่านพาณิชย์กรรมแล้วนั้นรัฐต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะจากค่าความสัมพันธ์ของคดีและการใช้ที่ดินเพื่อเป็นการพาณิชย์กรรมพบว่าค่า r มีค่าสูง ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น การวางแผนเพื่อป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ดังกล่าวจะเป็นการเตรียมรับเหตุการณ์ล่วงหน้า ซึ่งเชื่อได้ว่าหากมีการวางแผนอย่างรัดกุมและมีการปฏิบัติตามแผนอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพแล้ว ก็เป็นการป้องกันอาชญากรรมได้ระดับหนึ่งอย่างแน่นอน

3.1.4 การสกัดกั้นตำรวจโดยเฉพาะอย่างยิ่งนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ต้องมีความแตกต่างกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องจำนวน และความสามารถเฉพาะด้านเพื่อการปราบปรามอาชญากรรมจะได้ผลยิ่งขึ้นทั้งนี้เพราะใน ส. ต. ต่าง ๆ จะมีคดีเด่นอยู่โดยเฉพาะตัวของมันเอง (ส่วนวิธีการที่จะคัดเลือกนายตำรวจที่มีความชำนาญเฉพาะอย่างนั้นจะไม่ขอกล่าวในที่นี้) ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยให้การดำเนินคดีเป็นไปโดยรวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความชำนาญเฉพาะด้านมากกว่าที่เป็นอยู่ การสืบสวนสอบสวนก็สามารถทำได้โดยสะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามลำดับ

3.1.5 กรมตำรวจควรมีการส่งเสริมการวิจัยทางด้านอาชญากรรม ตลอดจนมีการเก็บข้อมูลที่ถูกต้องสอดคล้องกับแหล่งข้อมูลอื่น ๆ โดยพยายามให้มีการศึกษาทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม และกายภาพประกอบกัน

3.1.6 ในกรณีที่มีการแบ่งเขต ส่น. ขึ้นมาใหม่ ที่ตั้งของ ส่น. ควรเป็นสถานที่ที่ประชาชนสามารถติดต่อได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เช่น ตั้งอยู่ในจุดที่มีการเดินทางของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบสามารถเดินทางมาได้โดยใช้ ระยะทางที่สั้นที่สุด ซึ่งอาจใช้ Gravity Model มาช่วยในการพิจารณาหาทำเลที่เหมาะสม

3.1.7 การพิจารณาจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาวุธ และเครื่องมือเครื่องใช้ ควรมีความสัมพันธ์กับการขยายตัวของประชากร การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการใช้ที่ดิน ตลอดจนสภาพของการเกิดอาชญากรรมโดยที่พยายามแก้ไขในจุดที่มีระดับความรุนแรงของปัญหาสูงสุดตั้ง เช่น ในพื้นที่ของ ส่น. ในเขตชั้นในและเขตที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น ตลอดจนการรักษาความปลอดภัยในสถานที่ต่าง ๆ ดังเช่น บริเวณสาธารณะสถาน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานียขนส่ง สถานีการเงิน เป็นต้น

3.2 ในทางด้านผังเมือง

3.2.1 กรุงเทพมหานครควรได้รับการแก้ไข ปรับปรุง และบังคับการใช้ที่ดินตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 อย่างจริงจังและรีบด่วน เพราะนอกจากจะเป็นการวางแผนเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคตแล้ว ยังเป็นการแยกประเภทการใช้ที่ดินอย่างมีหลักเกณฑ์และสามารถควบคุมสภาพการใช้ที่ดิน ตลอดจนกิจกรรมที่ต่อเนื่องกับการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งย่อมส่งผลถึงการป้องกันอาชญากรรมได้

3.2.2 รัฐควรส่งเสริมให้ประชากรในเขตเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพฯ มีการสิ้นทนการเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นการลดความเคร่งเครียดในการดำเนินชีวิต ดังเช่น การสร้างสวนสาธารณะ สวนหย่อม สนามกีฬา ศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านสิ้นทนการ เป็นต้น ซึ่งเชื่อว่าสถานที่ต่าง ๆ เหล่านี้สามารถผ่อนคลายอารมณ์ความตึงเครียดของประชากรในเขตเมืองหลวงได้ ทั้งนี้ เพราะมูลเหตุของการเกิดอาชญากรรมในเมืองหลวงในบางกรณีนั้นเกิดจากอารมณ์เพียงชั่ววูบเท่านั้น

3.2.3 รัฐควรเร่งสร้างเมืองหลักขึ้นในภาคต่าง ๆ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาคอขวดของประชากรสู่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการก่อปัญหาอย่างไม่สิ้นสุดและมีความต่อเนื่องถึงปัญหาอาชญากรรมด้วย

3.2.4 การวางแผนทางการพัฒนาเมืองในลักษณะที่ส่งเสริมให้ปัจจัยนำ (Leading Factors) ไม่ว่าจะเป็นการพาณิชย์กรรม การอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม ปัจจัยอื่น ๆ ในการพัฒนาออกจากศึกษาทางด้านผลกระทบจากปัจจัยนำนั้นต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ แล้วควรศึกษาถึงผลกระทบทางด้านอาชญากรรมด้วย ซึ่งเชื่อว่าการศึกษาดังกล่าวเป็นการช่วยให้การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเป็นเพียงแนวทางโดยทั่วไปในการวางแผนป้องกันอาชญากรรมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาจากสภาพทางด้านกายภาพและประชากรเป็นหลัก แต่ทั้งนี้ไม่ได้กำหนดเอาตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมาพิจารณาเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อบกพร่องที่สำคัญดังที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งเชื่อว่าหากนำตัวแปรทั้ง 2 ดังกล่าวมาพิจารณาร่วมกัน แผนที่ได้นับว่าเป็นแผนป้องกันอาชญากรรมที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไปด้วยในขณะเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาในระยะยาวนั้นต้องอาศัยความต่อเนื่องอย่างมีระบบของการแก้ปัญหาในลุ่มอื่น ๆ ในระดับชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการชลอการเติบโตของกรุงเทพมหานครในทุก ๆ ด้าน เช่นปัญหาการอพยพเข้าสู่เขตเมืองของประชากร ปัญหาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างแยกไม่ออก และเชื่อว่าเป็นผลกระทบต่อปัญหาอาชญากรรมโดยตรง

นอกจากนี้สิ่งที่สำคัญประการหนึ่งในการป้องกันอาชญากรรมก็คือ การปรับปรุงแก้ไขและสร้างระบบการประชาสัมพันธ์ที่ถูกต้องโดยอาศัยความร่วมมือ ประสานงานกับสื่อมวลชนในการเผยแพร่ให้ประชาชนทราบถึงความเคลื่อนไหวของอาชญากรรม เพื่อที่จะป้องกันตนเองและทรัพย์สิน สื่อมวลชนควรเผยแพร่ข่าวสารในทางสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยมิใช่เป็นการยั่วยู่ให้เกิดอาชญากรรมมากขึ้น ควรใช้วิธีการสร้างความเข้าใจอันดีให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนเกิดความกล้าฝึกในหน้าที่และมีความรู้สึกมั่นใจพร้อมทั้งความรู้สึกที่ปลอดภัยในการให้ความร่วมมือ เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม เช่นการเป็นพยาน การให้ข่าว การแจ้งเหตุ และร่วมมือในการป้องกันการทุจริตของเจ้าหน้าที่ด้วย ซึ่งผลที่ติดตามมาก็คือ การประหยัดในการสาธารณสุขพยาบาลของชาติในการป้องกันอาชญากรรมทั้งในด้านการสอดส่องกำสั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณของแผ่นดินได้โดยส่วนรวม และในที่สุดย่อมส่งผลให้ประชาชนสามารถดำรงตนประกอบอาชีพและอยู่

ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบโดยส่วนรวมจะเห็นได้ว่าเมื่อประชาชนในประเทศประกอบอาชีพโดยไม่มีโจรผู้ร้ายมารบกวนหรือคอยปีบปั๋งคับ หรือคอยก่อกวนแกล้งเรียกร้องเอาผลประโยชน์จากผู้มีอิทธิพลและเจ้าหน้าที่ ซึ่งหมายถึงการที่ประชาชนสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมด้วยความสงบสุขปราศจากภัยอันตรายทั้งทางร่างกายและจิตใจจากอาชญากรรม ก็ย่อมทำให้การพัฒนาประเทศในส่วนรวมย่อมรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่นั่นเอง